

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/5/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5311211798
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5311211798.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Zuzany Hartelovej v právnom spore žalobcu: Ing. I. U. PhD., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M., ul. U. č. XXX/XX, t.č. M. H. M. č. XXX, proti žalovaným: 1/ I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 2/ C. R., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom C. C. U. č. XXX, zomrelý dňa XX.XX.XXXX, 5/ E. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 8/ R. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale C. U., ul. E. I. E. č. XXX/X, 9/ R. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 10/ I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 11/ E. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 12/ I. A., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom M. č. XXX, zomrelá dňa XX.XX.XXXX, 13/ R. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 14/ I. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 15/ L. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 16/ M. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 17/ T. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M., ul. Z. č. XXX/X, 18/ H. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom naposledy M., ul. J. č. XXX zomrelý dňa XX.XX.XXXX, 19/ I. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M., ul. Z. č. XXX/XX, 20/ D. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale U. R. č. XXX, 21/ E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 22/ E. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 23/ Q. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 24/ O. E. nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 25/ Ing. T. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M., ul. Z. č. XXX/XX, 26/ I. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXXX, 27/ H. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. - W., ul. J. XX/XX, Česká republika, 28/ D. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z.-H., ul. Z. J. č. XXXX/XX, Česká republika, 29/ S. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z.-H., ul. J. J. č. XXXX/X, Česká republika, 30/ P. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z.-H., ul. M. E. č. XXXX/XX, Česká republika, 31/ R. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, 32/ I. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, žalovaní 1/, 2/, 5/, 8/, 9/, 10/, 11/, 12/, 13/, 14/, 16/, 17/, 18/, 19/, 20/, 21/, 22/, 23/, 24/, 26/, 31/, a 32/ zastúpení splnomocneným zástupcom JUDr. Antonom Kupšom, advokátom so sídlom M., ul. E. č. XX, 35/ R. W., 36/ O. W., 37/ H. W., 38/ I. T., 39/ E. G., 40/ I. P., žalovaní 35/ - 38/ na neznámom mieste, zastúpení Slovenský pozemkový fond, so sídlom Bratislava, ul. Búdкова č. 36, 41/ M. U., rod. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, zastúpená splnomocneným zástupcom E. U., bytom M. č. XXX, 42/ E. F., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., D., W. č. XX, Česká republika, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 13C/115/2011-348 zo dňa 29. októbra 2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 13C/115/2011-437 zo dňa 14. septembra 2017, takto

rozhodol:

súd v konaní pokračuje na strane žalovaných
a to s dedičmi pôvodne žalovaného 18/ H. J., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom trvale M. č. XXX, zomrelého dňa XX.XX.XXXX, ktorými sú: T. J., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXXX ako žalovaná 18a/, E. H., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX ako žalovaná 18b, H. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXXX ako žalovaný 18c/, H. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXXX ako žalovaný 18d/,
ako i dedičmi pôvodne žalovanej 12/ I. A., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom trvale M. č. XXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, ktorými sú: M. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale U. U. č. XXX ako žalovaný 12a/, R. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. - K. U., ul. Z. č. XXX/XX ako žalovaná 12b/, Mgr. I. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale J. č. XXX ako žalovaná 12c/, J. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M., K.

U., ul. B. č. XXX/XX ako žalovaná 12d/, E. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale Q., ul. J. č. XXXX/XX ako žalovaný 12e/, ako i dedičmi pôvodne žalovaného 2/ C. R., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom C. C., U. č. XXX, zomrelého dňa XX.XX.XXXX, ktorými sú: R. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, ktorá je už v konaní zároveň žalovanou 9/ a I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale M. č. XXX, ktorá je už v konaní zároveň žalovanou 1/.

Rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 13C/115/2011-348 zo dňa 29. októbra 2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 13C/115/2011-437 zo dňa 14. septembra 2017 p o t v r d z u j e .

Žalovaní 1/, 2/, 5/, 8/, 9/, 10/, 11/, 12/, 13/, 14/, 16/, 17/, 18/, 19/, 20/, 21/, 22/, 23/, 24/, 26/, 31/, 32/, 41/, majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Žalovaným 15/, 25/, 27/, 28/, 29/, 30/, 35/, 36/, 37/, 38/ a 42/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Čadca rozsudkom č. k. 13C/115/2011-348 zo dňa 29.10.2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 13C/115/2011-437 zo dňa 14.09.2017 návrh zamietol. S tým, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Žalobou podanom na okresnom súde dňa 14.12.2011 žalobca voči žalovaným žiadal určiť, že tá časť parcely EKN č. 2833/3 o výmere 20897 m² - zastavané plochy a nádvoria katastrálne územie (ďalej len „k. ú.“) Čadca zapísaná u Správy katastra Čadca na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX totožná s parcelou CKN č. 5051 - orná pôda o výmere 598 m² a s parcelou CKN č. 6713/2 - zastavané plochy o výmere 122 m² k. ú. M. podľa geometrického plánu č. 72/11 geodeta D. E. overeného Správou katastra Čadca dňa 15.11.2011 pod č. 995/11 patria do jeho vlastníctva.

Okresný súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, svedkov, ohliadkou na mieste samom, oboznámením sa so spismi ako i listinami. Pri rozhodnutí vychádzal z ust. § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), § 123, § 132 ods. 1, § 130 ods. 1, § 134 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka. Na základe vykonaného dokazovania dospel k názoru, že návrh žalobcu je nedôvodný, a preto ho zamietol v celom rozsahu. V prvom rade konštatoval, že žalobca v žalobe ako aj v konaní uviedol, že je výlučným vlastníkom parcel CKN č. 6713/2 a CKN č. 5051, ktoré získal ústnou darovacou zmluvou od svojej matky, R. D. v roku 1986 a užíval ich dobromyseľne. Ostatní žalovaní sú k parcelám zapísaní len formálne ako spoluvlastníci. Majú reálne vydelené podiely. Výlučnou vlastníčkou týchto nehnuteľností bola W. G., ktorá podľa evidenčného listu (ďalej „EL“) č. XXX je vlastníčkou EN parcel č. 6293 až č. 6298, ktoré získala na základe reálnej del'by v 30-tych rokoch minulého storočia medzi spoluvlastníkmi parcely pozemnoknižnej (ďalej len pkn“) parcely č. 2833. Časť týchto parcel, medzi nimi aj parcelu č. 6293/2, darovala W. G. svojej dcére R. U., druhýkrát vydatej D., ktorá tieto parcely v rozsahu ako ich užívala jej matka, užívala, bola k nim zapísaná ako užívateľka na EL č. 594. Takmer všetci žalovaní vo svojom vyjadrení sa k návrhu uviedli, že tieto tvrdenia sa nezakladajú na pravde, pretože parcela CKN č. 6713/2 je súčasťou pôvodnej CKN č. 6713, ktorá predstavuje spoločnú cestu, ktorú užívajú všetci spoluvlastníci. Parcelu CKN č. 5051 má v držbe a užívaní pani P., dcéra pána D., ktorý ju kúpil od E. G. a slúži ako prístupová cesta k rodinnému domu, aj ako otočňa pre osobné motorové vozidlá.

Podľa súdu parcela CKN č. 6713/2 je podľa Správy katastra identická s pôvodnou časťou parcely EN č. 6293. Podľa EL č. 594 bola užívateľkou tejto parcely R. D.. Žalobca tvrdil, že uvedenú parcelu získala jej matka W. G. na základe reálnej del'by, ktorá ju darovala svojej dcére, avšak z pkn vložky č. XXX vyplýva, že na podiel pod B 47 sa podľa kúpno predajnej zmluvy zo dňa 20.01.1941 vkladá vlastnícke právo manželom H. a W. G., každému v 1-ici a na podiel W. G. sa vložilo vlastnícke právo R. D.. Z uvedeného teda vyplýva, že W. G. spolu s manželom tieto parcely kúpili. Del'ba preukázaná nebola. Taktiež nebolo preukázané, že by túto parcelu výlučne užívala R. U., a následne žalobca, nakoľko samotná R. D. v súdnom konaní sp. zn. 5C/489/84 zobrala návrh v časti o určenie vlastníckeho práva k EN parcele č. 6293 späť, súd konanie v tejto časti zastavil z dôvodu, že ona sama pred súdom prehlásila, že túto parcelu neužíva celú, ale len polovicu, druhá polovica je cestou. Parcela č. 6293 bola rozdelená na parcely č. 6293/1, ktorá tvorí záhradu R. D., ktorú má, ako bolo preukázané na ohliadke, riadne oplotenú pevným kovovým oplotením a parcela č. 6293/2 tvorí cestu. Takmer všetci žalovaní v konaní potvrdili,

že túto cestu neužívala výlučne len R. D., nikomu v užívaní nebránila, ale aj ostatní občania, zvažali po nej úrodu, slúži ako prístupová cesta k ďalším rodinným domom, nevedeli o tom, že by sa matka žalobcu niekedy domáhala tejto cesty. Ako vyplýva z výpisu z katastra nehnuteľností, parcela registra C č. 6713 sa využíva ako pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba cestná miestna účelová komunikácia. Z EL Obce M. mal súd preukázané, že táto parcela je v užívaní Obce M.. Zástupca obce sa na ohliadke vyjadril tak, že táto parcela č. 6713 je obecná komunikácia, nie je k nej založený list vlastníctva, sú správcami tejto cesty, majú v pláne ju rekonštruovať, ale nakoľko je v súdnom konaní, t.č. sa nerekonštruuje, v minulosti bola urobená penetračná úprava, ktorá siaha až k rodičovskému domu. Obec nemá vedomosť o tom, že by právna predchodkyňa žalobcu do tejto cesty zasahovala, zasahuje do nej len žalobca. Súd v konaní nemal preukázané, že by R. D. výlučne užívala parcelu č. 6713/2. Taktiež žalobca nepreukázal, že by mu matka túto parcelu v roku 1986 darovala. Pokiaľ by mu ju chcela darovať, nebola by v roku 1984 v konaní pred súdom vyhlásila, že túto parcelu neužíva a žiadala konanie o určenie tejto parcely do vlastníctva zastaviť. Z uvedeného dôvodu súd návrh, aby určil, že žalobca je výlučným vlastníkom parcely CKN č. 6713/2 zamietol. Čo sa týka parcely KNC č. 5051 uviedol, že táto je podľa Správy katastra totožná s parcelou č. 6299 a jej užívateľom podľa EL č. 387 je E. G. spolu s manželkou. K tejto parcele žalobca uviedol, že E. G. túto parcelu zamenil ešte s jeho matkou v r. 1970 za parcelu, ktorú tiež mali a užívali a bola zobratá to honov JRD. Poukázal pritom na výpoveď jediného účastníka v konaní, a to splnomocneného zástupcu M. U., ktorý potvrdil túto zámenu, keď uviedol, že pokiaľ chceli sadiť vo väčšom na M. zemiaky, vtedy jeho svokra, ktorá je dcérou E. G., uviedla, že nie je kde sadiť, pretože si s U. vymenila kúsok, ktorý zobrali do družstva a teraz nie je kde sadiť. Podľa súdu naopak, prevažná väčšina žalovaných v konaní, ako aj svedkov v konaní uviedla, že táto parcela odjakživa slúžila ako prístupová cesta k rodinnému domu D. pán D. kúpil tento záhon od E. G.. Vnuk E. G., svedok Z. E. na ohliadke uviedol, že parcela KNC č. 5051 bola jeho deda, tento ju predal koncom 60-tych rokov pánu D., zmluva bola vyhotovená aj v písomnej forme, svedkom bol H. R., ktorý zomrel. Taktiež dcéra E. G., svedkyňa E. E. na ohliadke potvrdila, že jej rodičia predali parcelu D. na cestu, zmluva bola spísaná aj v písomnej forme, zmluva je však stratená, svedkom bol H. R., ktorý zomrel. Svedkyňa Q. P. na ohliadke uviedla, že parcelu KNC č. 5051 kúpil jej otec D. od E. G., vždy im slúžila ako cesta k rodinnému domu, lebo si ju spevnili makadanom a pani D. túto cestu nikdy neužívala. Žalobca teda v konaní nijakým spôsobom súdu nepreukázal zámenu parciel medzi E. G. a R. U., a túto zámenu popreli takmer všetci žalovaní, ako aj svedkovia, ktorí boli v konaní vypočutí, ide o občanov Obce M., ználych pomerov. Taktiež nebolo preukázané ani užívanie tejto parcely ako právnou predchodkyňou žalobcu, tak samotným žalobcom, ktorú skutočnosť taktiež takmer všetci žalovaní v konaní, ako aj svedkovia na ohliadke popreli. Súd poukázal taktiež na to, že žalobca túto zámenu medzi E. G. a jeho matkou začal tvrdiť až po tom, keď Okresný úrad katastrálny odbor na základe predbežnej identifikácie uviedol, že táto parcela je totožná nie s EN č. 6297 ako spočiatku žalobca tvrdil, ale s parcelou č. 6299. V samotnom návrhu sa žiadne skutočnosti týkajúce sa zámény medzi R. D. a E. G. neuvádzajú. Nakoľko neboli preukázané skutočnosti, ktoré tvrdil žalobca, súd návrh, aby určil, že je vlastníkom parcely CKN č. 5051, zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 O. s. p.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalobca prostredníctvom splnomocneného zástupcu zo dňa 04.01.2016 z dôvodu, že súd na základe vykonaných dôkazov, a to ním predložených listinných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Pokiaľ sa týka parcely CKN č. 6713/2 o výmere 122 m² k. ú. M. podľa geometrického plánu vyhotoviteľa D. E. č. 72/2011 táto parcela je totožná s časťou pkn parcely č. 2833/3 o výmere 20867 m² - zastavané plochy a nádvoria k. ú. M., zapísaná na LV č. XXXX. Podľa odpovede Správy katastra Čadca zo dňa 30.07.2012 parcela CKN č. 6713/2 o výmere 122 m² vytvorená vyššie uvedeným geometrickým plánom je identická s pôvodnou časťou parcely EN č. 6293. V konaní bolo preukázané listinami, že parcela EN č. 6293 o výmere 712 m² - záhrada bola zapísaná na EL č. 594 a ako užívateľka bola zapísaná R. D., predtým U., rod. G.. Podľa identifikácie parciel zo dňa 10.03.1971 parcela EN č. 6293 bola rozdelená na parcelu EN č. 6293/1 - záhrada o výmere 590 m² a EN č. 6293/2 - záhrada o výmere 122 m² a ako užívateľka bola zapísaná R. D., rod. G.. R. D. vlastníctvo k uvedenej parcele nadobudla titulom darovacej zmluvy od matky W. G., rod. E. dňa 12.05.1958 už vo vydelenom stave, následne čoho bola R. D. zapísaná v pkn vložke XXX pod B53. Ešte pôvodne zapísaní spoluvlastníci v pkn vložke XXX si pkn parcelu č. 2833 reálne rozdelili a v takom reálnom rozdelení parcelu užívali od roku 1922. V tejto reálnej delbe pkn parcely č. 2833 treba vidieť dohodu strán o delbe, nielen čo do držby, ale aj čo do vlastníckeho práva podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu č. 911/1932. Nehnuteľnosť pkn parcela č. 2833 sa užívala vo vydelenom stave a darovacou zmluvou W. G. darovala svojej dcére R. D. vydelenú časť parcely č. 2833 totožnej s EN č. 6293 a EN č. 6294.

Dôkazom jeho tvrdení je aj dodatočné rozhodnutie o stavbe, vydané odborom pre výstavbu rady ONV Čadca zo dňa 17.10.1955 pod značkou VYST.-12-1-1955, ktorým rozhodnutím bolo dodatočne povolené stavebníkom U. O. a manželke R. U. (po smrti manžela O. U. sa R. U. druhýkrát vydala a jej priezvisko bolo D.) stavba rodinného domu na parcelách č. 6294 a č. 6293 totožných s pkn parcelou č. 2833. Dodatočné rozhodnutie o stavbe rodinného domu vydané odborom pre výstavbu rady ONV Čadca bolo súdu predložené a týmto bolo preukázané vlastníctvo R. D. k parcele EN č. 6293 a EN č. 6294. R. D. užívala a vlastnila celú parcelu EN č. 6293 o výmere 712 m², pričom parcela č. 6293/1 o výmere 590 m² je vlastnícky vysporiadaná a parcela EN č. 6293/2 zostala nevysporiadaná. Uvedenými listinnými dôkazmi bolo preukázané vlastníctvo R. D., rod. G. k celej parcele EN č. 6293, teda aj k parcele č. 6293/2 totožnej s parcelou CKN č. 6713/2. Vzhľadom na tieto listinné dôkazy bolo dostatočne preukázané vlastníctvo R. D. k tej časti parcely EN č. 6293 totožnej s parcelou CKN č. 6713/2. Pokiaľ súd v rozhodnutí uvádza, že ak by R. D. mu chcela darovať parcelu v konaní Okresného súdu Čadca sp. zn. 5C/489/84 by táto ohľadne spornej parcely nezobrala návrh späť, dôvodom späťvzatia uvádzaným R. U. bolo, že túto parcelu neužívala celú, lebo 1-ica parcely je cestou. Tento dôvod si R. D. neujasnila, lebo 1-ica z parcely EN č. 6293 o výmere 712 m² by bola 356 m² a nie 122 m². Na hranicu parcelu bolo potrebné vyhotoviť aj geometrický plán pre právne účely, na čo R. D. nemala peniaze, a preto zobrala návrh ohľadom parcely EN č. 6293 späť. V tomto konaní sp. zn. 5C/489/84 nikto z účastníkov nenamietal, že by R. D. nebola vlastníčkou parcely EN č. 6293. Spoluvlastníci v tomto konaní namietali len výlučné vlastníctvo R. D. k parcelám EN č. 6296/1, EN č. 6296/2 a č. 6296/3. Vzhľadom na listinné dôkazy ním predložené súdu bolo dostatočne preukázané, že R. D. bola vlastníčkou celej parcely EN č. 6293 o výmere 712 m². Parcela EN č. 6293/2 o výmere 122 m² nikdy nebola cestou a ako kultúra spornej parcely bola uvádzaná záhrada, čo vyplýva z EL č. 594 ako aj z identifikácie parcely zo dňa 10.03.1971. Táto časť parcely CKN č. 6713/2 nebola ani miestnou komunikáciou ako to tvrdil zástupca Obce M., čo vyplýva aj z oznámenia o výsledku kontroly Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Čadci zo dňa 16.12.2011, ktorú písomnosť aj predkladá. Miestna komunikácia je na parcele CKN č. 7184/6, vlastníkom ktorej je obec M.. Pokiaľ súd uvádza, že on nepreukázal, že by mu matka darovala spornú parcelu, túto skutočnosť potvrdila svedkyňa JUDr. Z. U.. On na základe ústnej darovacej zmluvy vstúpil do držby tejto časti parcely EKN č. 2833/3, totožnej s EN č. 6293/2 o výmere 122 m² v roku 1986. Tá skutočnosť, že jeho matka R. D. mu darovala podiel v parcele EKN č. 2833/3 totožnej s pkn parc. č. 2833 zapísanej v pkn vložke č. XXX vyplýva aj z osvedčenia vyhlásenia o vydržaní Notárskeho úradu v Turzovke zo dňa 14.12.1998 pod č. N374/98, NZ 374/98, podľa ktorého navrhovateľ nadobudol vlastnícky podiel k pkn parcele č. 2833, čo bolo potvrdené svedkami, a preto on je zapísaný ako podielový spoluvlastník k parcele č. 2833/3 na LV č. XXX pod B20. Teda aj osvedčením vyhlásenia o vydržaní sa preukázalo, že jeho matka R. D. mu darovala spornú časť parcely. On od roku 1986 mal vo výlučnej držbe uvedenú parcelu, túto užíval vo svojom mene a bol dobromyseľný v tom, že mu parcela vlastnícky patrí, lebo ju užíval v takom rozsahu ako jeho matka a nepretržitou 10-ročnou držbou nadobudol vlastníctvo k spornej parcele vydržaním v zmysle § 134 Občianskeho zákonníka ako oprávnený držiteľ. Žalobca vytýkal súdu, že pri rozhodnutí vychádzal len z výpovedí žalovaných 1/, 3/, 8/, 9/, 31/ a 32/ a z písomného vyjadrenia ich právneho zástupcu, ktorí vo veci vypočutí neboli. Výpovede žalovaných 1/, 3/, 8/, 9/, 31/ a 32/ boli nepravdivé, vyložené účelové a v rozpore s predloženými listinnými dôkazmi. Účelovosť videl v tom, že žalovaní po spornej časti parcely začali prechádzať k svojim nehnuteľnostiam, čím sa im výrazne skracuje vzdialenosť k týmto nehnuteľnostiam oproti cestou, ktorou sa prechádzalo. Ďalej žalobca v odvolaní uviedol, že pokiaľ sa týka určenia vlastníckeho práva k parcele CKN č. 5051- orná pôda o výmere 598 m², táto je totožná s parcelou EN č. 6299 - orná pôda, ktorá bola zapísaná na evidenčnom liste č. XXX. Ako užívateľ na uvádzanom EL bol aj zapísaný E. G.. Tento ešte v r. 1970 zamenil parcelu EN č. 6299 s R. D. za parcelu, ktorá bola vzatá do honov JRD. Túto zámenu potvrdil vo svojej výpovedi zástupca žalovanej 41/ a to E. U., ktorý na pojednávaní uviedol, že vlastníkom tejto parcely je on (rozumej žalobca). E. U. poprel, že by E. G. odpredal parcelu p. D.. Touto výpoveďou bola vyvrátená výpoveď svedkyne Q. P., že jej otec odkúpil parcelu č. 5051 od E. G.. Pokiaľ Q. P. uviedla, že bola spísaná aj písomná zmluva o kúpe tohto pozemku, túto však súdu nepredložila. Napokon E. G. bol zapísaný ako spoluvlastník parcely EKN č. 2833/3 na LV č. XXXX pod B6 a podľa osvedčenia o dedičstve Okresného súdu Čadca sp. zn. 16D/63/2014 D not 139/2014 tento podiel po E. G. zdedila M. U., rod. R.. Tvrdenie Q. P. je v rozpore s týmto osvedčením o dedičstve. Uvedená parcela nie je cestou ani otočnou ako uvádzajú žalovaní. Napokon aj na ohliadke bolo preukázané, že táto parcela je zarastená trávou. Ak po tejto parcele prechádza Q. P. k svojmu rodinnému domu, mohlo jej vzniknúť nanajvýš právo prechodu po tejto parcele, ale nie vlastníctvo k parcele CKN č. 5051. Na záver žalobca v odvolaní namietal, že sa v rozsudku na strane žalovaných nesprávne uvádza, že žalovaný 39/ E. G. a žalovaný 40/ I. P. sú na neznámom mieste, zastúpení Slovenským pozemkovým fondom nakoľko súdu bol predložený návrh na

zmenu účastníkov doručený súdu dňa 19.12.2014, v ktorom navrhoval, aby na miesto E. G. vstúpila do konania M. U., rod. R., ktorá bola preberateľkou dedičstva po E. G., zomr. dňa XX.XX.XXXX a to podľa osvedčenia o dedičstve Okresného súdu Čadca č. k. 16D/63/2014-31, D not 139/2014. Ďalej navrhoval, aby ako žalovaná 42/ vstúpila do konania E. F., rod. P., ako právna nástupkyňa po neb. I. P., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX. Podľa osvedčenia o dedičstve Okresného súdu Čadca č. k. 7D 61/2014-25, D not 111/2014 preberateľkou dedičstva, a to podielu v parcele EKN 2833/3 je zapísaná na LV č. XXXX E. F., rod. P.. Teda v čase rozhodovania súdu E. G. a I. P. boli mŕtvi a nie neznámi. Podľa žalobcu uvedeným rozsudkom bolo bezdôvodne odňaté jeho vlastníctvo k sporným parcelám, čo je v rozpore s článkom 20 ods. 1, 3 Ústavy SR. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd jeho návrhu o určenie vlastníckeho práva vyhovel alebo rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie s prisúdením náhrady trov odvolacieho konania. V prílohe predložil oznámenie o výsledku kontroly Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Čadca zo dňa 16.12.2011.

3. Odvolanie zo dňa 04.01.2016 (podané dňa 05.01.2016) podal žalobca písomne aj osobne. V tomto uviedol, že jeho splnomocnená zástupkyňa sa z rodinných dôvodov nezúčastnila súdneho konania na mieste samom dňa 12.08.2014. Na tomto konaní mu nesprávnym procesným postupom súdu pri dokazovaní výsluchom svedkov bola odňatá možnosť konať pred súdom. Okrem toho súd po nezákonnom dokazovaní nesprávne vyhodnotil skutkový a právny stav v predmetnej veci. Uviedol, že splnomocnený zástupca žalovaných sa dozvedel dňa 05.08.2014 o ospravedlňujúcom liste, ktorý doručila jeho splnomocnená zástupkyňa. Preto už dňa 07.08.2014 predložil súdu návrh na vypočutie svedkov na ohliadke dňa 12.08.2014 s tým, že ich účasť zabezpečí. Súd jeho ani jeho zástupkyňu neoboznámil s návrhom splnomocneného zástupcu žalovaných a zákonným spôsobom neupovedomil o tom, aké dôkazy budú vykonávané na pojednávaní - ohliadke dňa 12.08.2014. Pojednávanie zo dňa 12.08.2014 bolo preto vedené spôsobom, že toto riadil a konanie viedol splnomocnený zástupca žalovaných. Svedkovia boli navrhnutí v jeho mene s právnym zastúpením splnomocneného zástupcu žalovaných, ktorému nikdy plnú moc na zastúpenie nedal (č.l. 189 spisu). Svedkovia boli navrhnutí splnomocneným zástupcom žalovaných, ktorý ich účasť zabezpečil tento bez predvolania súdom spolu so žalovanými. Ďalej vytýkal súdu, že nevypočul ani na ohliadke prítomných žalovaných 5/, 13/ a 14/ a o niektorých prítomných žalovaných ani nevedel, lebo si nezistil ich účasť, svedkovia boli oddelení od jeho osoby tak, aby mohli byť v blízkosti splnomocneného zástupcu žalovaných, pred výsluchom sudkyňou každý zo svedkov bol ním poučovaný, ako má vypovedať preto všetci zhodne tvrdili, že oba pozemky, ktoré sú predmetom tohto konania, sú cesty, po týchto od detstva chodili, taktiež sa súd svedkov nepýtal, v akom sú vzťahu s ním, aby tak mohol výpoveď každého svedka dostatočne posúdiť a v zmysle O. s. p. vyhodnotiť. Súd mu nedal možnosť vyjadriť sa k svedeckým výpovediam, ak niekoho zo svedkov chcel sa niečo spýtať, bol upozornený, že mu bude uložená poriadková pokuta 500,- eur na mieste, ak bude do pojednávania vstupovať). Takýto postup súdu považoval za procesne nesprávny a nezákonný. V tomto smere poukázal na ust. § 123 O. s. p., podľa ktorého účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali. Jemu ako účastníkovi konania takýmto vedením dokazovania - výsluchom svedkov a odopretie práva vyjadriť sa k svedeckým výpovediam bola odňatá možnosť konať pred súdom. V ďalšej časti odvolania spochybňoval výpovede jednotlivých svedkov. Výpovede žalovaných 1/, 8/ a 9/ boli účelové. Pokiaľ ide o žalovanú 8/, ktorá jeho nevlastná sestra a súd bol ňou upozornený na nevráživý vzťah k jeho osobe (porušila dobré mravy voči ich matke), súd ju považoval za korunného svedka, resp. jej výpoveďou odôvodnil svoje zamietajúce rozhodnutie. Medzi svedkami vypovedala i Q. P., ktorá dedenie na túto parcelu nemohla predložiť. Žalované 1/ a 9/ taktiež preukázateľne účelovo vypovedali. Pokiaľ svedkovia tvrdia, že po týchto parcelách chodili, môžu sa v samostatnom konaní domáhať práva prechodu. Súd pri parcele CKN č. 6713/2 rozhodol i podľa výpovede zástupcu obce M., ktorý tiež prehlásil, že táto parcela je časťou CKN č. 6713 je miestnou a účelovou komunikáciou, list vlastníctva k tejto nehnuteľnosti nemá, ale túto má obec v správe. Podľa žalobcu, ak by tomu tak bolo, musela by podľa zák. č. 135/1961 Zb. cestný zákon Obec M. byť vlastníkom takéhoto pozemku, čo súd vôbec neskúmal. Musela by pozemok mať na svojom LV č. XXXX. Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo zmenil a určil, že parcele CKN č. 6713/2 a CKN č. 5051 v k. ú. M. mu vlastníckym právom patria.

4. Žalovaní 1/, 2/, 5/, 8/, 9/, 10/, 11/, 12/, 13/, 14/, 16/, 17/, 18/, 19/, 20/, 21/, 22/, 23/, 24/, 26/, 31/, 32/ prostredníctvom splnomocneného zástupcu vo vyjadrení zo dňa 09.03.2016 s odvolaním žalobcu a jeho splnomocnenej zástupkyne nesúhlasili. Boli názoru, že súd vykonal dostatočné a rozsiahle dokazovanie, pričom poukázali na tú skutočnosť, že najmä ohliadkou na mieste samom si dostatočne vytvoril obraz o predmete konania a na mieste samom riadne vypočul prítomných účastníkov aj všetkých

navrhnutých svedkov. Z obsahu ohliadky je zrejmé, že žalobca a ani jeho právna predchodkyňa nijakým spôsobom predmetné parcele neužívali, ani im neprináležalo vlastnícke právo. Je zrejmé, že parcela CKN č. 6713/2 je prakticky súčasťou miestnej komunikácie a žalobca, resp. jeho žaloba smerovala proti tomu, aby po tejto miestnej komunikácii nemohli prechádzať ostatní spoluvlastníci tejto cesty, ktorí sú účastníkmi konania ako i tretie osoby, ktorým sa žalobca snaží zamedziť ich prístupu k tejto parcele. Táto parcela bola prakticky umelo vytvorená, pretože nehnuteľnosti, ktoré žalobcovi patria sú riadne oplotené kovovým oplotením a predstavujú za kovovým oplotením zastavanú plochu pod domom a záhradu, ktoré však nie sú predmetom tohto konania a boli predmetom návrhu vedeného pred Okresným súdom Čadca sp. zn. 5C/489/84. Čo sa týka parcely CKN č. 5051 táto taktiež predstavuje v skutočnosti prístupovú cestu k rodinnému domu Q. P., ktorá nie je účastníčkou konania, ale všetci svedkovia ako i účastníci konania zastúpení splnomocneným zástupcom tvrdili, že táto parcela taktiež nikdy nebola v držbe ani vo vlastníctve právnej predchodkyne žalobcu, teda nikdy túto parcelu R. D. žalobcovi nepodarovala a ani darovať nemohla, pretože ju nevlastnila najmä s poukazom na obsah spisu Okresného súdu v Čadci sp. zn. 5C/489/84, v ktorom si vyporiadavala vlastnícke právo k parcelám pod jej rodinným domom a záhradou, ktoré nehnuteľnosti sú oplotené kovovým oplotením, pričom v tomto konaní jej súd priznal vlastnícke právo k týmto parcelám. Žalovaní poukázali aj na to, že predmetom konania bola aj parcela CKN č. 5051 predtým bola vedená pod iným EN číslom, a R. D. ohľadne tejto parcele zobrala návrh späť, pretože neuniesla dôkazné bremeno. Pôvodní spoluvlastníci jej uznali vlastnícke právo len k parcelám pod domom a k záhrade, čo jednoznačne preukazuje, že nedošlo k darovaniu parciel CKN č. 6713/2 a CKN č. 5051. Čo sa týka odvolania žalobcu toto vôbec nesúvisí s predmetom konania, sú v ňom konštatované výmysly a nepotvrdené tvrdenia a invectívy voči súdu a osobe ich splnomocneného zástupcu. V skutočnosti všetko prebehlo na ohliadke na mieste samom v súlade s O. s. p. za prítomnosti okrem iného žalobcu, jeho splnomocneného zástupcu, prítomných žalovaných a ich splnomocneného zástupcu. Z obsahu zápisnice ohliadky na mieste samom vyplýva, že zo strany splnomocnenej zástupkyne žalobcu neboli vznesené žiadne námietky proti spôsobu vykonania ohliadky a ani žiadne námietky proti obsahu protokolácie. Z týchto dôvodov považovali žalovaní odvolanie žalobcu za výrazne účelové s cieľom spochybniť úkony súdu pri ohliadke ako aj samotnom dokazovaní vykonávanom v tomto spore. Odvolanie v tejto veci prakticky považovali za účelové, nedôvodné, pretože je zrejmé, že 22 účastníkov konania nesúhlasí s návrhom, čo predstavuje viac ako 70 % spoluvlastníkov sporných parciel a je zrejmé, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno tým, že nepreukázal svoje vlastnícke právo a nie je možné súdu v tomto smere vytýkať nesprávne právne posúdenie veci na základe vykonaného dokazovania. Žalovaní navrhli, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a priznal im aj trovy odvolacieho konania.

5. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 16.08.2016 (doručenom súdu dňa 17.08.2016) uviedol, že je zistiteľným, že jeho splnomocnená zástupkyňa sa pojednávania konaného na mieste samom ospravedlnila dňa 30.07.2014 a až následne splnomocnený zástupca žalovaných do súdneho spisu doložil zoznam osôb, ktoré na ohliadke navrhol vypočúť ako svedkov. Vyplýva to z listinných dôkazov a ich datovania. Z uvedeného ako aj účasti jednotlivých strán sporu a ich splnomocnených zástupcov vyplýva, že na ohliadke dňa 12.08.2014 sa jeho splnomocnená zástupkyňa nezúčastnila, napriek tomu, že okresný súd v úvode zápisnice z ohliadky na mieste samom zo dňa 12.08.2014 (strane 196 spisu) uviedol: „Právny zástupca navrhovateľa - osobne“. Je preto vylúčené, aby táto sa vyjadrovala k priebehu pojednávania, alebo vznášala námietky proti spôsobu protokolácie.

6. Žalobca prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne v replike (reakcii na vyjadrenie žalovaných) zo dňa 17.08.2016 uviedol, že rozsudok nie je správny ani po formálnej stránke a nezodpovedá ani skutkovému stavu. Po formálnej stránke nesprávnosť rozsudku videl v označení žalovaných 39/ a 40/ voči, ktorým konanie bolo zastavené a boli pripustené žalovaná 41/ M. U. a 42/ E. F.. V ďalšom sa pridŕžoval dôvodov uvedených v odvolaní splnomocnenou zástupkyňou. Poukázal aj na nesprávnosť protokolácie súdu z ohliadky na mieste samom zo dňa 12.08.2014, nakoľko v zápisnici sa nesprávne uvádza osobná prítomnosť jeho splnomocnenej zástupkyne, pričom ona sa tejto ohliadky nezúčastnila, svoju neprítomnosť písomne ospravedlnila, ktoré písomné ospravedlnenie bolo doručené súdu dňa 30.07.2014. Na ohliadke boli vypočutí svedkovia, ktorých prítomnosť zabezpečil splnomocnený zástupca žalovaných, pričom jeho splnomocnený zástupca nemal možnosť týmto klásť otázky. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa nakoniec nevysporiadal s výpoveďou žalovaných, ktorí uznali vlastnícke právo žalobcu. Napokon žalobca namietal správnosť výpočtu trov odvolacieho konania z titulu právneho zastúpená vyčíslených splnomocneným zástupcom žalovaných.

7. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 16.08.2016 (doručenom súdu dňa 13.10.2016) opäť reagoval na vyjadrenie splnomocneného zástupcu žalovaných zo dňa 09.03.2019 a to zhodne ako v odvolaní a vyjadrení zo dňa 16.08.2016 a to k vyjadreniu žalobcu zo dňa 16.08.2016.

8. Žalovaní 1/, 2/, 5/, 8/, 9/, 10/, 11/, 12/, 13/, 14/, 16/, 17/, 18/, 19/, 20, 21/, 22/, 23/, 24/, 26/, 31/ 32/ prostredníctvom splnomocneného zástupcu vo vyjadrení zo dňa 08.02.2018 a to k vyjadreniu žalobcu zo dňa 16.08.2016 (doručeného súdu dňa 13.10.2016) uviedli, že sa pridržiavajú svojho vyjadrenia zo dňa 09.03.2016, na ktorých dôvodoch zásadne trvajú a vyjadrenie nemienajú ničím meniť. Je jednoznačné, že 22 účastníkov konania s návrhom nesúhlasí, neuznáva vlastnícke právo žalobcu, aj napriek tomu, že tento tvrdí, že si nikto k žalovaným parcelám nerobí nároky a uznáva jeho vlastnícke právo, čo je zásadný paradox. Je taktiež paradox, že žalobca tvrdí, že mu bola odňatá akákoľvek možnosť konať pred súdom. Toto jeho tvrdenie nemá žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní. Je vyložené vymyslené a žalobca sa snaží zavádzať súd nepodloženými tvrdeniami a prakticky jeho vyjadrenia absolútne nekorešponujú so skutočnosťami a dôkazmi, na základe ktorých súd jeho návrh v celom rozsahu zamietol. Je veľmi obtiažne sa vyjadrovať k vyjadreniu žalobcu, pretože je zmätočné a nenáležité. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil a priznal im náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

9. Žalovaná 41/ vo vyjadrení zo dňa 12.02.2018 nesúhlasila s rozsudkom súdu, nakoľko parcelu zapísanú na B16 na LV č. XXXX, ktoré podľa dedičstva 16D63/2014-31, D not 139/2014 zo dňa 27.11.2014 parcela CKN 5051 (staré číslo EN 6299) zdedila po svojom dedovi E. G.. Dedo bol užívateľ tejto parcely, čo dokladá i potvrdením čísel parcely z Obecného úradu v M. zo dňa 23.02.2015. Čiže keď dedo užíval parcely, ktoré zdedila po ňom, užívacie právo sa prenáša na ňu ako dedičku, tak je užívateľka. Dúfa, že jej nebude odopreté právo slobodne užívať jej majetok, ktoré má zaručené i Ústavou SR. Druhá parcela, o ktorú sa jedná EN 6293/2 o výmere 122 m² dedo neužíval, ale ona tam má podiel 48/288. Ohliadka sporných parciel ako sa dočítala bola dňa 12.08.2014. Na tejto ohliadke manželia, čiže jej teta E. a Z. E. tvrdili, že jej otec (jej dedo) predal parcelu CKN č. 5051 p. D. na cestu. O tomto nikdy v rodine nepočula. Keď to tak bolo, pýtala sa, že prečo nepredložili kúpno-predajnú zmluvu. Povedali, že sa vraj stratila. Ak sa stratila tak to mohla dokázať pri dedičskom konaní, ktoré sa konalo dňa 27.11.2014 v Čadci. Ohliadka bola dňa 12.08.2014 a dedičské konanie bolo dňa 27.11.2014. Ona nevedela o ničom, čiže na ohliadku pozemkov CKN č. 5051 E. E. mohla upozorniť na dedičskom konaní notárku, že parcela je predaná a vedie sa o ňu súdne konanie. Notárka by to bola zobrala na vedomie a parcelu CKN 5051 by vyňala z dedičského konania a tým by ju ona nededila. E. E. nespomenula pred ostatnými dedičmi nič, a tak ju priviedla do problémov. Podľa jej názoru majetok, ktorý je v exekúcii, plomba alebo je na ňom farcha a iné veci, by sa malo najskôr vyriešiť a potom dediť. Na záver žalovaná 41/ podotkla, že nevedela, ktoré parcely zdedila. Až po dedičskom konaní išla na obecný úrad a tam jej dali výpis z parciel, ktoré dedo užíval, inak bez toho by nemohla vstúpiť na pozemky a užívať ich. Potvrdenie Obecného úradu M. zo dňa 23.02.2018 a osvedčenie o dedičstve z 27.11.2014 č. k. 16D/63/2014-31 pripojila k vyjadreniu.

10. Žalobca v podaní zo dňa 05.03.2018 označeným ako „odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Čadci č. 13C/115/2011 zo dňa 29.10.2015“ okrem iného uviedol, že poukazuje na niektoré nezrovnalosti v rozsudku prvostupňového súdu.

Odvolací súd na uvedené podanie žalobcu neprihliadol nakoľko podľa ust. § 365 ods. 3 C. s. p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Nakoľko rozsudok okresného súdu bol splnomocnenej zástupkyňi žalobcu doručený dňa 21.12.2015, lehota na podanie odvolania a prípadne jeho doplnenie v zmysle ust. § 362 C. s. p. (odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorému rozhodnutiu smeru) uplynula dňa 05.01.2016 (utorok). Vzhľadom na uvedené nebolo prihliadané ani na vyjadrenie žalovaných 1/, 2/, 5/, 8/, 9/, 10/, 11/, 12/, 13/, 14/, 16/, 17/, 18/, 19/, 20/, 21/, 22/, 23/, 24/, 26/, 31/, 32/ prostredníctvom ich splnomocneného zástupcu zo dňa 27.11.2018, ktoré reagovalo na podanie žalobcu zo dňa 05.03.2018 a vyjadrenie žalobcu zo dňa 28.08.2019 reagujúceho na vyjadrenie žalovaných 1/, 2/, 5/, 8/, 9/, 10/, 11/, 12/, 13/, 14/, 16/, 17/, 18/, 19/, 20/, 21/, 22/, 23/, 24/, 26/, 31/, 32/ prostredníctvom ich splnomocneného zástupcu zo dňa 27.11.2018.

11. V priebehu odvolacieho konania a to z lustrácie v Registri obyvateľov odvolací súd zistil, že žalovaný 18/ H. J., zomrel dňa XX.XX.XXXX, žalovaný 2/ C. R., zomrel dňa XX.XX.XXXX a žalovaná 12/ I. A., zomrela dňa XX.XX.XXXX.

12. Podľa § 378 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“ na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 161 ods. 1 C. s. p. ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Podľa § 63 ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať (ods. 1). V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve (ods. 2). Ak to povaha sporu pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve (ods. 3).

13. Ustanovenie § 63 C. s. p. upravuje situácie, ak dôjde v období od podania žaloby až do právoplatného skončenia sporu, teda počas prebiehajúceho konania k smrti fyzickej osoby, ktorá je stranou sporu. Súd v takomto prípade má len dve alternatívy ďalšieho postupu, a to buď konanie zastaviť, alebo v ňom bude pokračovať. Rozhodnutie závisí od povahy sporu. povahou veci sa rozumie povaha hmotných práv a povinností, o ktoré v konaní ide, čo vyplýva práve z toho, že právne nástupníctvo sa odvodzuje od nástupníctva hmotnoprávneho (uznesenie NS ČR sp. zn. 22Cdo/368/2012 z 28.02.2012).

14. Z pripojeného spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 5D/163/2017 týkajúcom sa prejednávania dedičstva po poručiťovi H. J. - v tomto konaní ako žalovanom 18/ bolo zistené, že dedičmi v I. dedičskej skupine v zmysle § 473 Občianskeho zákonníka sú: T. J. - manželka poručiťa, E. H., - dcéra poručiťa, H. J. - syn poručiťa, H. J. - syn poručiťa. Sporné nehnuteľnosti neboli predmetom dedenia po menovanom. Nakoľko žalovaný 18/ H. J. v priebehu odvolacieho konania zomrel, pričom v danom prípade ide o majetkový spor, odvolací súd v zmysle § 63 ods. 2 v spojení s § 378 ods. 1 C. s. p. rozhodol, že v konaní bude pokračovať s vyššie uvedenými dedičmi poručiťa H. J. ako so žalovanými 18a/ T. J., rod. D., 18b/ E. H., rod. J., 18c/ H. J. a 18d/ H. J..

15. Z uznesenia Okresného súdu Čadca č. k. 9D/99/2020-40 zo dňa 25.11.2020 týkajúcom sa prejednávania dedičstva po poručiťke - žalovanej 2/ I. A. vyplýva, že ako dedičmi zo zákona v I. dedičskej skupine podľa § 473 Občianskeho zákonníka sú: M. A., R. E., Mgr. I. P., J. A. a E. A.. Sporné nehnuteľnosti neboli predmetom dedenia. Nakoľko žalovaná 12/ I. A. v priebehu odvolacieho konania zomrel, pričom v danom prípade ide o majetkový spor, odvolací súd v zmysle § 63 ods. 2 v spojení s § 378 ods. 1 C. s. p. rozhodol, že v konaní bude pokračovať s vyššie uvedenými dedičmi poručiťky I. A. ako so žalovanými 12a/ M. A., 12b/ R. E., 12c/ Mgr. I. P., 12d/ J. A., 12e/ E. A..

16. Podľa pripojeného spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 10D/147/2017-110 týkajúcom sa prejednávania dedičstva po poručiťovi C. R. - v tomto konaní žalovanom 2/ bolo zistené, že menovaný zriadil závet, ktorým odkázal majetok rovnakým dielom medzi R. E. a I. G.. Sporná nehnuteľnosť nebola predmetom dedenia po menovanom. Z výpisu z LV č. XXXX k.ú. M. odvolací súd zistil, že ako spoluvlastník je namiesto žalovaného 3/ C. R. vedená R. E., rod. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. č. XXX. Ako titul nadobudnutia nehnuteľnosti je uvedený: darovacia zmluva č. V 4001/15 zo dňa 05.01.2016. Zo spisu Okresného úradu - katastrálneho úradu Čadca a to sp. zn. V 4001/15 bolo zistené, že na základe darovacej zmluvy z 17.08.2015 žalovaný 2/ C. R. daroval R. E. podiel v nehnuteľnostiach vedený na LV XXXX pod B 3 podiel 1/16 parcela KNE 2833/3 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 20867 m² - daný podiel je 1304,18 m². Rozhodnutie o povolenie vkladu č. V 4001/15 je zo dňa 05.01.2016. Pokiaľ ide o žalovaného 2/ C. R., ktorý tiež v priebehu konania zomrel, odvolací súd rozhodol, že v konaní bude pokračovať so závetnými dedičkami a to žalovanou I. G., ktorá je zároveň už v konaní žalovanou 1/ a žalovanou R. E., ktorá je zároveň už v konaní žalovanou 9/.

17. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou sporu (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C. s. p.).

18. V zmysle ust. § 380 ods. 2 C. s. p. odvolací súd je pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia viazaný dôvodmi, ktoré odvolateľ vymedzil v podanom odvolaní. Výnimku predstavujú len nedostatky týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré odvolací súd prihliada ex offa, teda aj bez toho, aby boli v odvolaní uplatnené. To znamená, že ak odvolací súd nezistí v rámci odvolacieho konania vady ohľadne procesných podmienok, napadnuté rozhodnutie môže preskúmať len z hľadiska dôvodov vymedzených odvolateľom.

19. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd konštatuje, že nezistil žiadnu vadu v rámci postupu prvoinštančného súdu, ktorá by sa týkala procesných podmienok. Mohol preto vyhodnotiť správnosť napadnutého rozsudku iba z hľadiska odvolacích dôvodov uvedených žalobcom v podanom odvolaní.

20. Oboznámením sa s obsahom spisu a odvolaním napadnutým rozhodnutie prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že súd v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie nutné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil, pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam a zdieľa aj jeho správny právny záver, ktorým žalobu žalobcu zamietol. V súlade s § 387 ods. 2 C. s. p. sa v celom rozsahu stotožňuje i s jeho odôvodnením, ktoré je jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vyporiadava so všetkými relevantnými, skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi a teda spĺňa zákonné kritéria uvedené v § 220 ods. 2 C. s. p. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť.

21. Žalobca v odvolaní v prvom rade namietal, že v rozsudku sa na strane žalovaných nesprávne uvádzajú žalovaní 39/ E. G. a žalovaný 40/ I. P., ktorí boli v žalobe označení na neznámom mieste, zastúpení Slovenský pozemkový fond, so sídlom Bratislava, ul. Búdkova č. 36 pričom súdu predložili dňa 19.12.2014 návrh na zmenu účastníkov.

Z obsahu spisu vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 13C/115/2011-273 zo dňa 08.01.2015 konanie voči žalovaným 39/ a 40/ obaja v konaní zastúpení Slovenským pozemkovým fondom zastavil a pripustil, aby do konania ako žalovaná 41/ vstúpila M. U., rod. R. a ako žalovaná 42/ vstúpila do konania E. F., rod. P.. Takže o uvedenom návrhu bolo súdom rozhodnuté len okresný súd opomenul v napadnutom rozsudku žalované uviesť. Po pokyne odvolacieho súdu prípisom č. k. 8Co/137/2017-434 zo dňa 25.08.2017 bolo uvedené pochybenie zo strany okresného súdu odstránené vydaním opravného uznesenia č. k. 13C/115/2011-437 zo dňa 14.09.2017.

22. Ďalej žalobca v odvolaní namietal, že mu bola nesprávnym procesným postupom súdu pri dokazovaní výsluchom svedkov odňatá možnosť konať pred súdom (nebol oboznámený súdom s návrhom zástupcu žalovaných o tom, aké dôkazy budú vykonávané na pojednávaní - na ohliadke dňa 12.08.2014, účasť svedkov zabezpečil splnomocnený zástupca žalovaných spolu so žalovanými bez predvolania súdom, súd nevypočul ani na ohliadke prítomných žalovaných 5/, 13/, 14 a vypočul len žalované 1/, 8/, 9/, svedkovia boli oddelení od jeho osoby tak, aby mohli byť v blízkosti zástupcu žalovaných, súd mu nedal možnosť vyjadriť sa k svedeckým výpovediam).

Odvolací súd mal z obsahu spisu zistené, že okresný súd dňa 06.03.2014 pojednávanie odročil za účelom vykonania ďalšieho dokazovania. Dňa 04.06.2014 bol určený termín ohliadky. Určeniu termínu ohliadky predchádzalo zistenie u splnomocnených zástupcov žalobcu a žalovaných či títo nemajú naplánovanú dovolenku počas letných prázdnin (vzhľadom na veľký počet žalovaných). Nakoľko splnomocnená zástupkyňa žalobcu oznámila čerpanie dovolenky v uvedenom čase bol termín ohliadky na mieste samom zmenený na deň 12.08.2014. Na ohliadku bola súdom predvolaná svedkyňa JUDr. U. a žalované 1/, 8/ a 9/, ktoré boli vyzvané súdom, že vzhľadom na ich účasť a výpoveď na pojednávaní je ich výpoveď na ohliadke nutná. Splnomocnená zástupkyňa žalobcu listom z 28.07.2014 adresovaným súdu ospravedlnila svoju neúčasť na uvedenej ohliadke z dôvodu čerpania dovolenky počas ktorej bude mimo okres Čadca. Podaním zo dňa 07.08.2014 splnomocnený zástupca žalovaných zaslal zoznam svedkov s tým, že ich účasť zabezpečí na ohliadku na mieste samom.

K námietkam žalobcu v odvolaní je podľa odvolacieho súdu v prvom rade potrebné uviesť, že splnomocnená zástupkyňa žalobcu svoju neúčasť na ohliadke na mieste samom ospravedlnila. Nepožiadala tak o odročenie termínu ohliadky na mieste samom z vážnych dôvodov. Nebolo tak povinnosťou súdu odročiť pojednávanie - ohliadku na mieste samom (§ 119 O. s. p. účinného do 30.06.2016). Rovnako nebolo povinnosťou súdu oznamovať žalobcovi ani jeho splnomocnenej zástupkyňi, že budú v konaní vypočutí svedkovia. Napriek tomu z obsahu spisu vyplýva, že splnomocnený zástupca žalovaných ešte na pojednávaní dňa 06.03.2014 (č.l. 142 p.v.) spisu) uviedol „a

zároveň navrhujem, aby v ďalšom konaní bola vykonaná ohliadka na mieste samom, kde by sme navrhli vypočuť svedkov, prípadne aj tých účastníkov, ktorí nie sú tuná prítomní“. Okrem toho splnomocnená zástupkyňa žalobcu aj za stavu jej neprítomnosti na ohliadke na mieste samom mala možnosť po jej uskutočnení nahliadnuť do spisu a prípadne navrhnuť svedkov znova vypočuť. K vypočúvaniu svedkov na ohliadke na mieste samom je potrebné uviesť, že podľa obsahu zápisnice súd po oboznámení sa s miestom ohliadky a vyjadrení žalobcu a prítomných žalovaných pristúpil k výsluchu svedkov. Prítomným svedkom dal už pri začatí ohliadky na mieste samom poučenie § 126 O. s. p. s tým, že zároveň ich po poučení vyzval, aby sa vzdialili od miesta, ktoré je predmetom ohliadky. Zo zápisnice o ohliadke na mieste samom a to jej protokolácie vyplýva, že žalobca mal možnosť svedkom klásť otázky. Podľa odvolacieho súdu odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie len taký stav, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia práv a oprávnených záujmov. V danej veci vzhľadom na uvádzané zistenia nebolo možné konštatovať, že by postupom okresného súdu pri ohliadke na mieste samom došlo k odňatiu možnosti žalobcovi konať pred súdom.

23. Žalobca v odvolaní namietal, že čo sa týka rozhodnutia, ktorým bola jeho žaloba zamietnutá, súd na základe vykonaných dôkazov a ním predložených listín dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

24. Preukázaný skutkový stav je v sporovom konaní výsledok dôkaznej aktivity strán konania, ktoré sú povinné na preukázanie svojich tvrdení predložiť alebo navrhnuť dôkazy. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží v sporovom konaní na stranách konania. Vyhovenie žalobe je dôsledkom celkového hodnotenia dokazovania, na základe záveru o preukázaní tvrdených skutočností, ktorý je v sporovom konaní podkladom pre záver, či a do akej miery strana konania splnila svoju povinnosť preukázať relevantné skutkové tvrdenia.

25. Žalobca v odvolaní ohľadom parcely CKN č. 6713/2 o výmere 122 m² k.ú. M., ktorá parcela je podľa geometrického plánu totožná s časťou PKN parcely č. 2833/3 o výmere 20867 m² - zastavané plochy a nádvoria k.ú. M. zapísaná na LV č. XXXX poukazoval na to, že pôvodne zapísaní spoluvlastníci v pkn vl. č. XXX si parcelu pkn 2833 reálne rozdelili a v takom reálnom rozdelení parcelu užívali od r. 1922. V tejto reálnej delbe pozemnoknižnej parcely č. 2833 treba vidieť dohodu strán o delbe nielen čo do držby, ale aj čo do vlastníckeho práva podľa rozhodnutia NS č. 911/1932. Podľa okresného súdu reálna delba nehnuteľnosti nebola preukázaná. Aj podľa odvolacieho súdu žalobca nepreukázal či došlo zo strany jeho právnych predchodcov k nadobudnutiu vlastníctva reálnym rozdelením nehnuteľností dohodou, nakoľko tieto nehnuteľnosti boli v pozemkovej knihe zapísané na viacerých spoluvlastníkov, a teda kedy sa spoluvlastníci dohodli a akým spôsobom. Okrem toho ak žalobca uvádzal titul vlastníctva nehnuteľností vydržanie, tak poprel existenciu reálnej delby lebo žalobca, či jeho právni predchodcovia nemohli vydržať niečo čo by im už vlastnícky patrilo. Tvrdenie žalobcu, že jeho matka R. D. nemala peniaze na vyhotovenie geometrického plánu pre právne účely a preto zobrala návrh ohľadom parcely EN č. 6293 späť považoval odvolací súd za účelové. Z obsahu spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 5C/489/84 vyplýva, že táto prehlásila, že parcelu EN č. 6293 neužíva celú ale len polovicu, polovica je cesta. Aj preto je pravdivé tvrdených žalovaných, že túto nehnuteľnosť predstavujúcu cestu neužívala výlučne R. D. a nemali vedomosti o tom, že by sa niekedy jej užívania domáhala. Okrem toho nehnuteľnosti, ktoré žalobcovi patria sú riadne oplotené kovovým oplotením a predstavujú za kovovým oplotením zastavanú plochu pod domom a záhradu, ktoré však nie sú predmetom tohto konania a boli predmetom návrhu vedeného pred Okresným súdom Čadca sp. zn. 5C/489/84, v ktorom bolo rozsudkom č. k. 5C/489/84-48 zo dňa 27.12.1984 určené vlastníctvo R. D. k parcelám EN č. 6294 a EN č. 6295. K poukazovaniu na ústne darovanie nehnuteľnosti žalobcovi zo strany matky R. D. dňa 13.07.1986 nakoľko to potvrdila svedkyňa JUDr. Z. U. (manželka žalobcu) považuje odvolací súd za rozhodujúce uviesť, že ústna darovacia zmluva z roku 1986 medzi žalobcom a jeho matkou nemohla v uvedenom čase obstať pretože zákon obligatórne predpisoval písomnú formu právnych úkonov týkajúcich sa prevodu nehnuteľností, čo bolo všeobecne známe ako aj registráciu vtedajším Štátnym notárstvom v zmysle zák. č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom (Notársky poriadok), ktorá mala konštitutívny význam a vlastnícke právo sa nadobúdalo momentom registrácie (§ 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného k 13.07.1986). Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/361/2012 zo dňa 27.01.2015 (R 74/2015), v zmysle ktorého dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať na všetky právne skutočnosti, ktoré majú za následok nadobudnutie veci alebo práva, ktorá je predmetom držby, teda aj na existenciu platnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti. Pokiaľ niekto vstúpi do držby nehnuteľnosti po 1. apríli 1964 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola uzatvorená v písomnej forme, nemôže byť so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu

nehnutelnosť patrí a v zmysle § 130 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka nemôže byť držiteľom oprávneným (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 49/2010). Na základe ústnej zmluvy o jej prevode nemôže byť vzhľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom veci, i keď je subjektívne presvedčený, že takáto zmluva na originálne nadobudnutie vlastníckeho práva postačuje. Držba nehnuteľnosti opierajúca sa o ústnu zmluvu nemôže viesť k vydržaniu nehnuteľnosti (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 137/2011). Pokiaľ ide o parcelu KNC č. 5051 z obsahu spisu vyplýva, že žalobca až na pojednávaní dňa 19.03.2015 tvrdil, že parcelu nadobudla jeho matka R. D. zámenou s E. G. ešte v r. 1970. Skutkové vymedzenia produkované v žalobe žalobcu predstavovali to, že táto parcela je totožná s parcelou EN č. 6297. Odvolací súd sa preto stotožnil s konštatovaním okresného súdu nielen v tom, že žalobca začal uvedené tvrdiť až po tom, keď okresný úrad, katastrálny odbor na základe predbežnej identifikácie uviedol, že táto parcela nie je totožná s EN č. 6297, ako žalobca v žalobe tvrdil, ale s parcelou EN č. 6299 avšak i tým, že žalobca zámenu parciel nijako nepreukázal hlavne v tom, ktorá konkrétna parcela jeho právnej predchodkyne bola vymenená za spornú.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené, námietky uvádzané žalobcom v odvolaní v rámci uplatnených odvolacích dôvodov, nie sú podľa odvolacieho súdu spôsobilé spochybniť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie. Z týchto dôvodov rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením ako vecne správny potvrdil a to vrátane výroku o trovách konania, ktorý nebol osobitne napadnutý odvolaním.

27. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou odvolacieho konania boli žalovaní v celom rozsahu. Odvolací súd žalovaným 1/, 2/, 5/, 8/, 9/, 10/, 11/, 12/, 13/, 14/, 16/, 17/, 18/, 19/, 20/, 21/, 22/, 23/, 24/, 26/, 31/, 32/, 41/, ktorí v odvolacom konaní prostredníctvom splnomocneného zástupcu reagovali písomnými vyjadreniami preto priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 C. s. p.). Ostatným žalovaným 15/, 25/, 27/, 28/, 29/, 30/, 35/, 36/, 37/, 38/ a 42/, ktorí písomne nereagovali, a teda im preukázateľne trovy odvolacieho konania nevznikli, náhradu týchto odvolací súd nepriznal.

28. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).